

เค้าโครงรายวิชา (Course Syllabus) ประจำปีการศึกษา 2565
 รหัสวิชา/ชื่อวิชา SW311หลักและวิธีการสังคมสงเคราะห์ 3
 SW311 Methodology of Community Social Work
 Section 2300/01,2300/02,2300/03, 2300/04,/2300/05 (3 หน่วยกิต) (2-1-6)
 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต)

1. อาจารย์ผู้สอน/ผู้รับผิดชอบรายวิชา พร้อมข้อมูลการติดต่อ

Sec./gr.	อาจารย์ผู้บรรยาย	โทรศัพท์	e-mail	สถานที่ติดต่อ/ ห้องพัก
2300/01	ผศ.ดร.ศิรินทร์รัตน์ กาญจนกฤษุข	081-640-7669	poontu@gmail.com	602
2300/02	อ.ธัญญาภรณ์ จันทร์เวช	089-115-8524	thanyachantu@gmail.com	612
2300/03	ผศ.ดร.ปิ่นหทัย หนูนวล	081-553-9286	zenpin@hotmail.com	709
2300/04	ผศ.รณรงค์ จันไค	089-421-4444	Taktu46@hotmail.com	707
2300/05	ผศ.ดร.กาญจนา รอดแก้ว	089-692-7416	Rkanchana1@gmail.com	619

ห้องเรียน / ช่องทางการเข้าห้องเรียนออนไลน์ (กรณีสอนออนไลน์)

กรณี ออนไลน์ จะแจ้งช่องทางการเรียนการสอน

2. วันและเวลาบรรยาย

ทุกวัน อังคาร เวลา 09.30 – 12 .30 น.

ห้องบรรยาย sec. 2300/01 ห้องบรรยาย SC3-M19
 sec. 2300/02 ห้องบรรยาย SC3-M20
 sec. 2300/03 ห้องบรรยาย SC3-226
 sec. 2300/04 ห้องบรรยาย SC3-227
 sec. 2300/05 ห้องบรรยาย SC3-228

วันสอบ

สอบกลางภาค วัน/เดือน/ปี 27 กันยายน 2565 เวลา 9.00 – 10.30 น.

สอบปลายภาค วัน/เดือน/ปี 30 พฤศจิกายน (เช้า)

3. จุดมุ่งหมายของรายวิชา Purposes of the course

1. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจหลักการ วิธีการ กระบวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ชุมชนใน
 ฐานะชุดวิธีวิทยาสังคมสงเคราะห์เพื่อเป้าหมายการพัฒนาสังคมที่เป็นธรรม
2. เพื่อให้ นักศึกษาเรียนรู้ พัฒนาทักษะการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ อย่างมี
 บูรณาการด้วยการการศึกษาภาคทฤษฎีและการปฏิบัติงานภาคสนาม

3. เพื่อให้ นักศึกษามีโอกาสในการศึกษาชุมชน มีความรู้ เข้าใจการทำงานกับชุมชนภายใต้บริบทสังคมไทย ที่เชื่อมโยงมิติสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ชุมชน
4. เพื่อให้ นักศึกษาประยุกต์ความรู้ ขั้นตอน และกระบวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ชุมชนด้วยการมีส่วนร่วมกับชุมชน การประสานหลักการ วิธีการรูปแบบต่าง ๆ ในการพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชน สวัสดิการพื้นฐาน การจัดการกิจกรรม บริการสังคม ที่มีเป้าหมายในการเสริมสร้างความมั่นคงของชุมชน
5. เพื่อให้ นักศึกษาเข้าใจบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์สังคม ในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างแนวร่วมในการพัฒนาชุมชนและร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

4. แนวสังเขปการบรรยาย Course Description

ภาษาไทย

แนวคิด ทฤษฎี หลักการ วิธีการ กระบวนการ กลวิธี เทคนิคและทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ชุมชนในรูปแบบต่างๆ อย่างบูรณาการ การฝึกพลังเพื่อการจัดการองค์กรชุมชน เช่น ชุมชนบ้านจัดสรร/ชุมชนอาคารชุดและองค์กรประชาชน การจัดระเบียบชุมชนภายใต้กระบวนการที่คนมีส่วนร่วมของประชาชนและวัฒนธรรมชุมชน การพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชนและสวัสดิการพื้นฐานเพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงของชุมชน เครื่องมือ การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ชุมชน การจัดการความรู้โดยชุมชน บทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ในฐานะผู้ร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมสู่ความเป็นธรรม

ภาษาอังกฤษ

The integration of theories, concepts, principles, and the application of methods, processes, strategies, techniques, and skills in various modalities of community social work practice; synergy action for communities' and people's organizations; community organization under the participatory paradigm and community culture; development of community and indigenous welfare systems to ensure community security; and social workers' roles as co-creators of social change for social justice.

5. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังระดับรายวิชา

1. คุณธรรม จริยธรรม					2. ความรู้			3. ทักษะทางปัญญา			4. ทักษะความสัมพันธ์ฯ			5. ทักษะการวิเคราะห์ฯ			6. ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ			
1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	4
		●	●			●		●				●	●			●	●		●	

6. กฎกติกา/เกณฑ์การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้

กฎกติกาการเรียนการสอนในชั้นเรียน

- การเข้าร่วมในเรียนและส่งงานตามมอบหมาย
- การศึกษา เรียนรู้ด้วยตนเองตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอน
- การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในกลุ่มย่อยตามงานและเวลาที่กำหนด

การวัดผล

วิธีการวัดผล	สัดส่วนคะแนน
งานกลุ่ม : ศึกษา / วิเคราะห์ / ออกแบบ / ทดลองประยุกต์ใช้เครื่องมือ / วางแผน เชื่อมโยงสู่การเขียนโครงการ - รวมการนำเสนอในชั้น (20) - การศึกษาชุมชน - นำเสนอแผน - ออกแบบตามความเหมาะสม	40
งานเดี่ยว : - การเขียนโครงการอย่างมีบูรณาการ (เชื่อมจาก การศึกษา วิเคราะห์ชุมชน)	10
การสอบกลางภาค	20
การสอบปลายภาค	30
รวม	100 คะแนน

7. หัวข้อการเรียนการสอน/แผนการสอน

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
1 9/08/2565	ชี้แจงวัตถุประสงค์ การเรียนการสอนและเกณฑ์การวัดผลและความคาดหวังของการศึกษา - การสำรวจทบทวนความรู้ วิธีวิทยาการปฏิบัติงาน สังคมสงเคราะห์ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล(social case work) ครอบครัว(family systems intervention) กลุ่ม(social group work) และชุมชน (community social work)	บรรยาย	ผู้เรียนรับรู้ เข้าใจเป้าหมายรายวิชา รูปแบบการเรียนการสอน การวัดประเมินผล และได้ทบทวนวิธีวิทยาการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์	อาจารย์ประจำวิชา
2 16/08/2565	สถานการณ์สังคม/บริบทสังคมไทย-โลก ข้อท้าทายใหม่ๆ ของศตวรรษที่ 21 ที่ห้อมล้อมงานสังคมสงเคราะห์ชุมชน	บรรยาย	ผู้เรียนรับรู้ เข้าใจสถานการณ์ บริบทแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงและมีผลต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ชุมชน	อาจารย์ประจำวิชา
3 23/08/2565	หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับชุมชน - กรณีศึกษาชุมชนแบบต่าง ๆ อาทิ การเมืองภาค	บรรยาย	ผู้เรียนเข้าใจแนวคิด ทฤษฎีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ชุมชน และรูปแบบปฏิบัติการต่าง ๆ	อาจารย์ประจำวิชา

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
	ประชาชนกับบทบาทชุมชน ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม / ขบวนการประชาสังคมไทย กรณีศึกษาการเจรจาต่อรองของ ชุมชนเรื่องสิทธิการจัดการ ทรัพยากร/สิ่งแวดล้อม , อารยะ ขัดแย้ง การ , ตีแผ่ทาง กฎหมาย , ชุมชนในภาวะภัย พิบัติ , ชุมชนท่ามกลางการ ระบาดโควิด 19 เป็นต้น		ด้ ว ย มิ ตี ชุ ม ช น ใน หลากหลายรูปแบบ วิธีการ	
4 30/08/2565	พัฒนาการ ความหมาย รูปแบบ การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ชุมชน - การจัดระเบียบ ชุมชน (self-organizingization) - การวางแผนและ โครงการทางสังคม(social planning) - ปฏิบัติการทางสังคม (social Action) - การพัฒนาชุมชน (community development) - การรื้อพลังอำนาจ ชุมชนด้วยกระบวนการทัศน์แห่งการ มีส่วนร่วม (community empowerment model with participatory paradigm)	บรรยาย	ผู้ เรี ย น เ ข้ า จ ใจ ร ู ป แ บ บ ปฏิบัติการชุมชน	อาจารย์ประจำวิชา
5 6/09/2565	พัฒนาการ ความหมาย รูปแบบ การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ชุมชน (ต่อ)	บรรยาย	ผู้ เรี ย น เ ข้ า จ ใจ ร ู ป แ บ บ ปฏิบัติการชุมชน	อาจารย์ประจำวิชา
6 13/09/2565	การศึกษา วิเคราะห์ชุมชน : เป้าประสงค์ ขั้นตอน รูปแบบ วิธีการ - การสร้างสัมพันธ์ภาพ กับคนในชุมชน (Human Relationship)	บรรยาย	ผู้ เรี ย น รั บ ร ู้ เ ข้ า จ ใจ บทบาท นักสังคมสงเคราะห์ใน การศึกษา ปฏิบัติการใน ชุมชน	อาจารย์ประจำวิชา

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
	- การสร้างมิตร ภาควิชา ใน การดำเนินงานพัฒนา - การศึกษา วิเคราะห์ ชุมชนเพื่อปฏิบัติการเพื่อสร้าง การเปลี่ยนแปลง			
<u>7</u> 20/09/2565	การศึกษา วิเคราะห์ชุมชน : เป้าประสงค์ ขั้นตอน รูปแบบ วิธีการ (ต่อ)	บรรยาย	ผู้เรียนรับรู้ เข้าใจบทบาท นักสังคมสงเคราะห์ใน การศึกษา ปฏิบัติการใน ชุมชน	อาจารย์ประจำวิชา
สัปดาห์ที่ 8 สัปดาห์การสอบกลางภาค 25 กันยายน – 2 ตุลาคม 2565 (สอบ 27 กันยายน) แต่ละกลุ่มออกแบบตามแนวทางการเรียนการสอน ครั้งที่ 1-7				
<u>9</u> 4/10/2565	การสังคมสงเคราะห์ชุมชน : วัฏ จักรการปฏิบัติงาน (การเริ่มต้น การปฏิบัติการ การสิ้นสุดงาน) - การเข้าสู่ชุมชน (Community Entry) - Engagement – Contract - Assessment - Planning and action - Termination	บรรยาย	ผู้เรียนเข้าใจวัฏจักรการ ปฏิบัติงานชุมชนของนัก สังคมสงเคราะห์	อาจารย์ประจำวิชา
<u>10</u> 11/10/2565	เครื่องมือในการปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์ชุมชน ครั้งที่ 1	บรรยาย ตัวอย่าง ปฏิบัติการ	ผู้เรียนรับรู้ เข้าใจและ ประยุกต์ใช้เครื่องมือที่ หลากหลาย เหมาะสมใน การศึกษา เข้าใจ และ ทำงานร่วมกับชุมชน	อาจารย์ประจำวิชา
<u>11</u> 18/10/2565	เครื่องมือในการปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์ชุมชน ครั้งที่ 2	บรรยาย ตัวอย่าง ปฏิบัติการ	ผู้เรียนรับรู้ เข้าใจและ ประยุกต์ใช้เครื่องมือที่ หลากหลาย เหมาะสมใน การศึกษา เข้าใจ และ ทำงานร่วมกับชุมชน	อาจารย์ประจำวิชา
<u>12</u> 25/10/2565	กลยุทธ์และเทคนิคการ ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ชุมชน - การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมี ส่วนร่วม - การวางแผนร่วมกับชุมชน	บรรยาย ตัวอย่าง ปฏิบัติการ	ผู้เรียนรับรู้ เข้าใจกลยุทธ์ และเทคนิคการปฏิบัติงาน สังคมสงเคราะห์ชุมชน การ วางแผนการปฏิบัติงาน ร่วมกับชุมชนรูปแบบต่าง ๆ	อาจารย์ประจำวิชา

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
	- การจัดการความขัดแย้ง ขั้นตอน และประเด็นการ ปฏิบัติงานช่วงออกจากชุมชน			
13 1/11/2565	ข้อควรพิจารณาทาง จริยธรรมในการศึกษาวิเคราะห์ ชุมชน เรียนรู้จากกรณีศึกษา	อภิปราย ตัวอย่าง	ผู้เรียนได้ร่วมสะท้อน ไตร่ตรองทบทวนจริยธรรม เชิงวิชาชีพในฐานะนักสังคม สงเคราะห์ที่จะปฏิบัติงาน ร่วมกับชุมชน	อาจารย์ประจำวิชา
14 8/11/2565	งานกลุ่ม ครั้งที่ 1 การนำเสนอโครงการ	นำเสนองาน	ผู้เรียนได้นำเสนอการ ออกแบบโครงการที่มี การบูรณาการแนวคิด ทฤษฎี หลักการ กระบวนการ และเครื่องมือ ที่เหมาะสมกับการ ปฏิบัติงานในชุมชนรูปแบบ ต่าง ๆ	อาจารย์ประจำวิชา/ นักศึกษา
15 15/11/2565	งานกลุ่ม ครั้งที่ 2 การนำเสนอโครงการ	นำเสนองาน		อาจารย์ประจำวิชา/ นักศึกษา
16 22/11/2565	งานกลุ่ม ครั้งที่ 3 การนำเสนอโครงการ และ สรุบทเรียน : กระบวนการ ดำเนินงานสังคมสงเคราะห์ชุมชน	นำเสนองาน สรุป แลกเปลี่ยน บทเรียนรู้	ผู้เรียนได้ร่วมสะท้อน ไตร่ตรองการออกแบบ ปฏิบัติการและบทเรียนจาก การศึกษา วิเคราะห์ชุมชน กรณีศึกษา และชุด	อาจารย์ประจำวิชา/ นักศึกษา
วันสุดท้ายของการเรียนการสอน วันที่ 26 พฤศจิกายน 2565 (สอบ 30 พฤศจิกายน)				

หมายเหตุ: แต่ละกลุ่มอาจมีการปรับเปลี่ยนช่วงวันสอนและเนื้อหาตามความเหมาะสม

8. การประเมินผลการเรียน

เกณฑ์การประเมินผลการเรียนจะพิจารณาโดยเกณฑ์การประเมินผลการเรียนจะพิจารณาโดย การส่ง
งานที่มอบหมายตามกำหนด (งานกลุ่ม / งานเดี่ยว) และคะแนนสอบกลางภาค และปลายภาค

ช่วงคะแนน	85-100	80-84	75-79	70-74	65-69	60-64	55-59	0-54
เกรด	A	B+	B	C+	C	D+	D	F

หมายเหตุ: ทั้งนี้ เกรด A ไม่มากกว่า ร้อยละ 15 ของจำนวนผู้เรียนของแต่ละกลุ่ม

9. การอุทธรณ์ของนักศึกษา

กรณีที่นักศึกษามีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถยื่นคำร้องขอดูกระดาษคำตอบ ตลอดจนดูคะแนนและวิธีการประเมินของอาจารย์แต่ละรายวิชาได้ภายใน 7 วันหลังประกาศผลการเรียน โดยสามารถเขียนยื่นคำร้องได้ที่ งานการศึกษาและกิจการนักศึกษา ชั้น 2 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

10. เอกสารอ้างอิงประกอบการเรียนการสอน

10.1 ตำราและเอกสารหลัก Required textbooks and materials

โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์และคณะ. วิธีชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : บริษัทหนังสือ ดีวัน จำกัด, 2551.

ปารีชาติ วลัยเสถียร. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา.

ทัศนีย์ (ไทยาภิรมย์) ลักษณะภิชนชัช. การสังคมสงเคราะห์ชุมชน มรรควิธีสู่ชุมชนเข้มแข็ง

ยศ บริสุทธิ์. การศึกษาชุมชน: แนวคิดฐานการศึกษาการวิจัย และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

10.2 เอกสารอื่นๆ Other materials

แนะนำในชั้นเรียนโดยผู้สอน